

Rotta

Milla oli isän kolmas naisystävä äidin jälkeen. Oli se ihan kiva, mutta ei se paljoa mistään ymmärtänyt.

Isä väkäksi minut väkisin mukaan kesälomareissuun Turkuun ja Naantaliin. En olisi hirveästi välittänyt. Reissuissa oli aina oma stressinsä, kun oli niin paljon opeteltavaa ja suunniteltavaa etukäteen. Onneksi ei menty Tampereelle ja Särkänniemeen, mihin Milla olisi halunnut. Särkänniemi on painajainen, järjetön määrä laitteita, jotka liikkuu ja se meteli. Ei sellaista voi mitenkään jäsentää.

Neuvotteluiden jälkeen isän kanssa sovittiin käyntikohteet. Minä tein niistä suunnitelman. Lauantaina kävisimme Turun linnassa, Forum Marinumissa ja Flowparkissa. Yöpyisimme hotelli Hamburger Börssissä. Sunnuntaiksi jäisi Naantalin kirkko. Kun Milla kävisi Auroran kanssa Muumimaailmassa, me isän kanssa katselisimme veneitä rantaterasseilla ja tekisimme kierroksen Naantalin vanhassa kaupungissa. Sitten vielä kotimatalla poikkeaisimme Ikeassa syömässä, mikä on minusta aivan typerää, mutta se oli Auroran toive. Hän on seitsemänvuotias. Äly on sitten sen mukainen. Lopuksi kävisimme vielä Myllyssä ostoksilla. Olin tehnyt tarkan aikataulun käyntikohteista ruokailuineen. Ravintolat valitsin niin, että siinä olisi jokaiselle jotain, niin kuin nyt tuo Ikea esimerkiksi.

Turun linna oli noista haastavin, mutta onneksi minulla oli kaksi viikkoa aikaa valmistautua. Opiskelin sen eri rakennusvaiheet vuosilukuineen. Perehdyin myös pohjapiirrokseen ja varmistuin eri lähteitä käyttäen, että tietoni olivat ajan tasalla. Tein eri kerroksista piirrokset leivinpaperiarkeille niin, että ne saattoi laittaa päällekkäin ja tarkastella eri huoneiden päällekkäisyyksiä.

Tein myös budjetin Excelillä. Siihen olin selvittänyt pääsylippujen hinnat. Ruokailut oli hankala hinnoitella, koska muut eivät kykene niin yksinkertaiseen hommaan, kuin katsoa etukäteen annoksensa ravintoloiden listalta.

-Onko sinulla matkalaukussa tilaa? Milla kysyi.

Kylmä hiki kohosi otsalleni. Mitä se tuolla tarkoitti?

-Miten niin?

-En saa fööniä mahtumaan. Ajattelin...

-Ei ole, vastasin.

Löin oven kiinni. Kokosin hetken itseäni. Puristelin viisi minuuttia Rottaa. Miten toiset eivät osaa edes laukkua pakata, ilman, että häiritsevät muita? Mitä jos

minäkin tulisin hänelle ehdottamaan, että nyt pitäisi saada polkupyörä mukaan. Mahtuisko sulle?

Matkaan päästiin seitsemän minuuttia myöhässä. Aina sama juttu, kun ollaan naisten kanssa tekemisissä.

Aurora rupesi vaikeaksi jo Eurajoella.

-Katso Niila! Hevosia, se sanoi, aivan kuin minua nyt hevoset kiinnostaisivat. Se alkoi räjähtää.

-Iskä! Niila ei katso.

-Minun ei tarvitse, jos en tahdo.

Isä kehotti Auroraa jättämään minut rauhaan. Millakin järkyttyi Auroran käytöstä. Se katsoi isää suu auki eikä pystynyt edes sanomaan mitään.

-Sitä paitsi se on sinun ikkunasasi, sanoin.

Tästä oli ollut puhetta satoja kertoja. Ei mennyt perille. Samoin kuin se, ettei Rottaa ollut muilla lupa koskea. Aurora yritti taas koko ajan. Yritin kouluttaa häntä laittamalla Rotan meidän väliin. Aurora joutuisi pinnistelemaan, ettei koskisi siihen. Se kehittää luonnetta. Sitten hän muka vahingossa aina hipaisi sitä. Kyllä voi ihminen olla hankala. Iskä puolusti minua.

-Aurora! Älä ärsytä tahallaan!

Taas Milla pyöritteli silmiään.

Äiti ja isä olivat eronneet kaksi vuotta, kolme kuukautta ja neljä päivää aikaisemmin. Isä oli muuttanut kaksioon Hallituskatu 23:een, kolmanteen kerrokseen. Isällä oli ollut kaksi naisystävää, Nina ja Katriina. Molemmat olivat lyhytaikaisia, mitä en ihmettele. En ymmärrä, mikä epämääräisissä naisissa vetää isää puoleensa. Kai se halusi vaihtelua äidin jälkeen. Millan kanssa se oli nyt seurustellut ainakin neljä kuukautta. Se oli uusi ennätys. En ollut vielä kovin hyvin tutustunut häneen, mutta oli hänessä se hyvä puoli, ettei hän yrittänyt väkisin olla minulle mikään äitipuoli. Mihin ihmeeseen minä olisin sellaista tarvinnut, kun minulla oli kokonainen.

Äiti oli järkevästi vastustanut tätäkin reissua, mutta isä sai hänet sitten ylipuhutuksi. Olin lopulta tehnyt isälle mieliksi ja suostunut. Olin asettanut ehdoksi, että minä saan tehdä suunnitelmat. Isä ja Milla olivat suostuneet, joten olin ansassa.

Turun linnaan saavuttiin kaksi minuuttia etuajassa. Käytin sen Rotan puristeluun. Meiltä kysyttiin, haluaisimmeko oppaan.

-Näytänkö minä muka siltä, etten osaisi toimia oppaana? kysyin lipunmyyjältä.

Olin suunnitellut tarkkaan, kuinka kauan meillä olisi aikaa kuhunkin huoneeseen. Mielenkiintoisempiin, esimerkiksi renessanssihuoneisiin olin varannut reilusti aikaa. Jotkut näyttelyt sivuutimme ylimalkaisemmin.

Aurora jaksoi melkein loppuun asti ihmeen hyvin, mutta sitten leikkihuoneessa hän järjesti kohtauksen. Hän pukeutui prinsessaksi, mikä oli jo sinänsä noloa. Sitten hän ei olisi halunnut sieltä lähteä aikataulun mukaan, vaan alkoi itkeä. En pystynyt katselemaan, vaan etenin aikataulun mukaan isän kanssa. Milla jäi Auroran kanssa. Miksi aina ja kaikessa pitää joustaa?

Linnakierros saatiin jotenkin siedettävästi loppuun. Menimme isän kanssa etukäteen autoon lepäämään. Milla ja Aurora viivyttelivät. Forum Marinum vierailu alkaisi kahdenkymmenen minuutin kuluttua. Sydämeni hakkasi. Myöhässä oleminen on pahinta, mitä tiedän. No, ehkä metelin jälkeen. Minulle meteliä on monenlaista: kuultavaa, nähtävää, haistettavaa, maistettavaa ja tunnettavaa. Vilkuilin rannekelloani. Pystyn näkemään minuuttiviisarin liikkeen. En ymmärrä, miten muut eivät sitä näe.

Forum Marinumissa oltiin täpärästi ajallaan, mutta keskittymisaikaa minulle ei jäänyt yhtään. Huomautin Millalle asiasta. Sanoin, että sen takia täällä kieltäydyn oppaan tehtävistä. Kierros jäikin sitten aika kevyeksi ja informaatioköyhäksi. Näyttely oli kyllä mielenkiintoinen. Sen jälkeen muut halusivat vielä mennä Aurajoen rantaan. Isä kysyi, tiedänkö mistä se saa alkunsa ja mihin päättyy. Pudistin päätäni. Koska aikaa oli enkä halunnut olla hankala, suostuin katsomaan mapiista. Joet ovat aika hankalia. Ne eivät yleensä ala mistään tietystä paikasta niin kuin bussi- tai sähkölinjat, vaan niillä on usein paljon alkulähteitä. Esimerkiksi Kokemäenjoki on painajainen. Aurajoki sen sijaan osoittautui melko selkeäksi, joten siinä ei ollut ongelmaa. Porin bussilinjat osaan ulkoa. Olen ajanut ne Rotan kanssa kaikki.

Seuraavana oli vuorossa Millan valitsema pizzeria. Aika rahvaanomainen valinta minun mielestäni, mutta ennen kaikkea hyvin riskialtis. Aivan älytöntä, että täytteitä oli yleensä valittavana kymmeniä. Ajatellaan vaikkapa, että vaihtoehtoja on kaksikymmentä. Niistä voisi paistaa 1140 erilaista kolmen täyteen pizzaa. En todellakaan halua tavata henkilöä, jolle vähempi ei riitä.

Pizzojen nimet vasta älyttömiä ovatkin. Joku on taatusti humalapäissään kapakassa paremman tekemisen puutteessa ne keksinyt. Järjettömyyttä kuvaa hyvin se, että joskus lempipizzani Frutti di Mare sisältää rucolaa. Onko se muka joku

vesikasvi tai merilevä? Sehän haiseekin lehmän hengitykselle. Siksi yleensä kierrän pizzeriat kaukaa.

Tämänkinertainen pizzeriavierailu osoittautui fiaskoksi. Milla nimittäin kysyi minulta, tilaisimmeko pizzan puoliksi, sillä ne näyttivät niin isoilta. Suljin saman tien listan ja lähdin autoon. Olin menettänyt ruokahaluni. Isä tuli perään ja yritti selittää, että Millalle sopisi hyvin ne täytteet, mitä minä halusin. Se ei ole sama asia. Se, että pizza pitäisi jakaa jonkun kanssa, ohjaisi alitajuisesti valintojani. Ruokahalu oli peruuttamattomasti pilalla. Odottelin Rotan kanssa autossa. Olin varannut laukkuuni välipalapatukoita tällaisia tilanteita varten. Söin niitä neljä. Laskin, että kalorit riittäisivät Flowparkkiin. Otin läppäriä ja tein korjaukset budjettiin. No, jotain hyvääkin siitä episodista seurasi. Ehdin kerrata Flowparkin nettisivuja.

Selvitin jokaisen radan etukäteen, ennen kuin lähdin kiipeämään. Milla yritti saada minut kanssaan yhdelle radalle, mutta isä vanhana konkarina keskeytti hänet.

-Niilan pitää saada valita itse.

Milla hyväksyi asian. Se luettakoon hänelle ansioksi, vaikka hän olikin järjestänyt sen kohtauksen pizzeriassa.

Radat olivat helppoja. Isä odotti Rotan kanssa jokaisen radan päätepisteessä. Paitsi viimeisellä radalla se oli Milla. Hän kysyi minut nähdessään, oliko se ongelma. Sanoin, että ei, vaikka totta puhuen se oli kyllä outoa. Naiset on arvaamattomia. Ei ihme, ettei isä pärjää niiden kanssa pitkiä aikoja.

Illalla mentiin syömään minun valitsemaani pastapaikkaan lähellä Aurajoen rantaa ja kirjastoa. Tilasin tryffelpastan, niin kuin olin etukäteen suunnitellut. Kaikki meni melko hyvin, vaikka muiden miettiminen kesti ikuisuuden. Miten voi olla niin vaikeaa? Ihmisen on syötävä joka päivä. Eikö se todellakaan tule mieleen edellisenä päivänä? Vai iskeekö se joillekin kuin salama kirkkaalta taivaalta: Hei! Mitäs jos syötäis tänään?

Ruuan jälkeen Milla ehdotti, että kävelisimme kaupungilla.

-Hotellille? kysyin. Aavistelin pahinta.

-Niin, mutta sitä ennen voisimme kierrellä kaupungilla.

-AAARGH! Minkä ihmeen takia? ihmettelin. -Mitä järkeä on liikkua ilman päämäärää? Hotellille on suora tie. Miksi pitää mutkitella?

-Otetaan nyt rauhallisesti, isä sanoi.

-Aivan järjetöntä touhua, valitin. -Viekkää ainakin minut hotellille sitä ennen!
Sitten voitte säntäillä kaupungilla niin paljon kuin haluatte!

Potkaisin pöytää. Milla haukkoi henkeään.

-Rauhotu! isä sanoi. -Puristele Rottaa ja vedä keuhkot täyteen ilmaa. Noin.
Yksi, kaksi, kolme, neljä. Nyt hitaasti puhalla ja laske kymmeneen.

Laskin. Varpaaseen sattui. Milla katseli hämillään ympärilleen. Aurora selitti sille, että Niilan pitää joskus tehdä noin.

Menimme hotellille. Minä halusin jäädä sinne siksi aikaa, kun muut hortoilisivat kaupungilla. Olin aika väsynyt ja menin sängylle pitkäkseni. Muistan ajatelleeni, kuinka kauan Milla mahtaisi jaksaa isää katsella.

Unen läpi kuulin riitelyä. Nina ja isä väittelivät jostain. Heräsin huutoihin.

-Älä sinä tule mulle neuvomaan lasten kasvatuksesta! Nina huusi.

-En mä mitään neuvo. Tää on nyt vaan erilainen tapaus, kuulin isän äänen vastaavan.

-Sä et osaa laittaa minkäänlaisia rajoja, Nina jatkoi. -Kaikki tehdään, niin kuin toi herra käskee.

-Ei oo kysymys siitä...

-Mistä sitten? Kysymys on siitä, että Niila päättää ihan kaiken.

-Ei päätä...

*-Sä oot tommonen löysä paska! En kyllä yhtään ihmettele, että Sanni lähti...
Mee saatana sen Sannin luo ruikuttamaan, kun se ymmärtää niin helvetin hyvin!*

-Älä puhu mun lasten äidistä noin!

-En puhu. En puhu sulle enää mitään muutakaan.

Ovi kolahti. Heräsin. Ninaa ei enää koskaan näkynyt. Katriina oli hävinnyt melkein yhtä nopeasti.

-Kato, mitä me tuotiin! Milla sanoi.

Hänellä oli Hesburgerin pussi.

-Iltapalaa.

-Ootko sä nukkunut koko ajan? isä kysyi.

-Joo.

-Mahdatko sä saada yöllä nukutuks? Milla kysyi.

-Se ei oo mulle ikinä ongelma.

Söimme hampurilaiset ja katselimme telkkaria. Ohjelma käsitteli muinaisen Egyptin arkeologisia löytöjä. Olen aina ollut kiinnostunut historiasta. Sain yleensä Aurorankin keskittymään historiadokumentteihin kertomalla sille itse aiheesta sen, mitä selostaja ei kertonut tai tiennyt. Isäkin jäi usein kuuntelemaan.

-Jarkko, Milla sanoi. -Ootko huomannut, että toi sun poikas on nero?

Isä sanoi huomanneensa. Ei Milla tainnutkaan olla niin tyhmä kuin olin luullut.

-Kysypä siltä mitä vaan vaikka historiasta tai fysiikasta, isä jatkoi.

-En taida uskaltaa, etten paljasta tyhmyyttäni.

Isä nauroi, että jos Milla olisi tyhmä, se olisi ajat sitten paljastunut Niilalle.

-No sitä en sitten ainakaan uskalla kysyä, Milla nauroi.

-Vaihdetaanko puheenaihetta? sanoin.

Katastrofiin johtanut kehityskulku alkoi Naantalin kirkossa. Mentyämme sisään, tajusimme, että siellä oli jumalanpalvelus. Olimme jo kääntymässä pois, kun tajusin papin puheesta, että palvelus loppuisi viidessä minuutissa. Juuri silloin isän kännykkä soi. Hän laittoi sen hädissään äänettömälle. Päätösmusiikki alkoi. Tunnistin sen Bachin kantaatin *Wachet auf, ruft uns die Stimme* koraaliksi. Onneksi.

Katselimme kirkkoa. Esittelin sen eri osat Millalle. Kerroin kirkon ja luostarin historiasta.

Sen jälkeen menimme syömään Merisaliin. Se oli isän valinta. Isää harmitti, että siellä oli tehty remonttia ja paikka ei ollut entisensä. Mitäs ei perehdy asioihin ennalta. Silloin saattaa tulla pettymyksiä. Ruokailu meni pahaenteisen hyvin.

Kun olimme syöneet, tuli Muumimaailman aika. Aurora alkoi vaatia, että isäkin lähtisi sinne. Aina sama juttu. Asia oli ennalta sovittu ja se oli käynyt Auroralle. Nyt hän alkoi parkua isää mukaan. Tein myönnytyksen ja tarjouduin jäämään yksin, mutta isä ei suostunut siihen. Lopulta Milla ehdotti, että hän jäisi minun kanssani ja isä lähtisi Auroran kanssa. Se sopi niin minulle kuin Aurorallekin.

Istuimme rantaterassilla juomassa limpparia. Minä esittelin veneitä Millalle. Milla kysyi, olenko käynyt Vanha Naantali -kaupassa. Tietysti olin. Hän kysyi, haluaisinko lähteä käymään siellä hänen kanssaan.

-Voidaan kyllä ihan hyvin istua tässäkin.

-Totta kai voidaan, vastasin.

Se oli tuttu paikka ja tiesin mistä Mannerheiminkatu alkaa ja mihin se päättyy. Ei mitään ongelmaa. Juotiin limpparit ja lähdettiin.

Kaupassa tuoksui erilaiset paperilaadut ja tietenkin vanha talo. En ollut budjetoanut mitään ostoksia, enkä mielelläni rukannut suunnitelmaa jälkikäteen, joten en ostanut mitään. Milla osti minulle ja Auroralle toffeeekarkkeja ja itselleen vihon, jossa oli kissan kuvia sekä kuulakärkikynän. Naurettava kulkusten kilinä helisi aina, kun ovi avataan. Tulisni hulluksi sen kaupan myyjänä.

Palasimme rantaan. Silloin tajusin sen. Rotta oli kateissa. Se ei ollut siinä, missä olimme istuneet. Milla kysyi ravintolasta. Hekään eivät olleet nähneet. Silloin henki salpautui. Alkoi huimata. Se paheni ja paheni. Milla hätääntyi. Se syvensi paniikkia entisestään. Silmissäni alkoi mustua.

-Vedä keuhkot täyteen! Milla huusi.

Yritin.

-Vedä keuhkot täyteen!

Onnistuin vetämään vähän. Puhalsin.

-Uudestaan!

Pikkuhiljaa sain hengityksen tasaantumaan.

-Rotta, sanoin.

Milla yritti soittaa isälle, mutta arvasin, että hänen kännykkänsä oli edelleen äänettömällä. Yritin keskittyä veneisiin, mutta tunsin kuin keuhkot olisivat lamaantuneet.

Jon 30. Albin Vega. Targa 44...

-Vedä keuhkot täyteen rauhallisesti.

Milla oli vähän ehtinyt rauhoittua. Tällä kertaa onnistuin. Milla laski: Yksi, kaksi, kolme, neljä. No niin nyt puhalla ja laske kymmeneen. Sitten uudestaan.

-Rotta, sanoin, kun olin rauhoittunut.

-Rotta jäi varmaan isäsi reppuun.

Niin sen täytyi olla, mutta isän kännykkä oli äänettömällä. Tunsin sen tulevan taas...

-Autatko mua piirtämään sen? Milla kysyi.

Se voimistui...

-Niila! Auta mua piirtämään se Rotta. Vai piirrätkö itse?

-Voin yrittää, sanoin.

Milla antoi vihon ja kynän.

-Onko lyijykynää ja kumia? kysyin.

-Käyn kassalta kysymässä. Pärjäätkö sä?

-Joo.

Milla tuli kynän ja kumin kanssa ja pyysi minua piirtämään. Käteni tärisivät. Jouduin kumittamaan monta kertaa.

-Sä et saa katsoa, kun tämä on kesken, ohjeistin.

Se alkoi sujua. Kun olin siihen tyytyväinen, tunsin rauhoittuneeni. Milla katseli sitä pitkään suu auki. En ymmärrä, miksi pitää esitellä hampaiden paikkoja, jos ihmettelee jotain.

-Tämä on niin kuin valokuva.

-No ehkä niin kuin mustavalkoinen, myönsin.

Tilasimme uudet limpparit.

-Arvaas, miksi mä ostin tuon vihon, Milla sanoi.

En arvannut. Mistä sellaisen voisi arvata. Vaihtoehtoja on miljoonia.

Hän avasi vihon, otti kynän käteensä ja sanoi:

-No niin. Kerro!

-Kerro mitä?

-Itsestäsi.

-Itsestäni? Miksi?

-Että oppisin tuntemaan sut, se katsoi mua ja hymyili. -Aloita vaikka siitä, miltä susta tuntui äsken.

Tarkemmin ajatellen, Milla taitaa olla aika kehityskelpoinen yksilö.